III. évfolyam — Arad, 1888. September 10 Hétfő — 245-ik szám.

Szerkesztőség:
Petőfi-utcza 1. szám II. emelet

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Petőfi-utcza 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnap utáni szám 8 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva.

Egész évre	12 frt
Fél évre	6 frt
Negyed évre	3 frt
Egy hóra	1 frt

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr

Hirdetések helyben fizetendők.
Százalékot nem adunk.

Az országos tornaünnepély Aradon.

Arad, szeptember. 9.

A magyar tornászok szövetségének tagjai tegnap és ma Arad városának vendégei voltak. A fontos és nagyjelentőségű szövetségi gyülés, külső ünnepélyességeivel együtt ma este ért véget Midőn e sorokat irjuk, a tornászok egy zöme már uton van s a másik rész holnap hagyja el Aradot.

Hogy milyen emlékekkel, azzal most nem foglalkozunk. Talán alkalmat veszünk erre máskor. Talán elmondjuk akkor, hogy melegebbnek is tudtuk volna képzelni az aradi vendégszeretetet ilyen alkalommal. Talán elmondjuk, hogy Arad város notabilitásai inkább észrevehették volna a szövetség tagjait Aradon. Talán elmondjuk majd, hogy több zászlót is képzeltünk az aradi főbb utczák házainak padlás-ablakain. Talán azt is elmondjuk, hogy a mennyiben a vendégszeret külsőségeiről lehetett e két nap alatt szó, azt egyedül az aradi tornaegylet tagjainak egy csoportja produkálta, minden tekintetben áldozatkész buzgalmával. Igen természetes, hogy e tekintetben az egylet ritka tevékenységű elnöke Robitsek Ágoston dr. járt elől a fáradhatatlan müvezetővel Nagy Sándorral, midőn is az utóbbit lépten-nyomon elhalmozták megérdemelt kitüntetésekkel. Ha még megemlitjük Sallay Béla drt és a kettős hatóság kiválón érdemes fejeinek megtisztelő prezentaczionális fellépését, tisztán felsoroltuk azon tényezőket, a melyek a vendégszeretet melegét megtartani igyekeztek Aradváros nevének.

Fájdalom, a legnagyobb tényező hiányozni látszott a két nap szereplésében. Alig láttuk — az aradi közönséget, a tornaversenyt és a bál kivételével, ugy hogy a tornászok egyáltalán nem valami nagyban érezhették a tulajdonképeni vendégszeretetnek melegét a vendéglői- és a kibérelt privát-lakások sajátságosan ható helyzetén kívül. Pardon, ha kivételeket nem ismerünk. Talán azok az önzetlen urak röstellenék, hogy annyira kevesen kellett lenniök.....

De most mind erről nincsen szó. Igazat akarunk adni egyik — rendkivül körültekintő — fővárosi lapunknak, hogy volt oka arra, hogy »szive felével forduljon" e két napon Arad felé, mert a magyar tornászok nemcsak hogy „jó napot és nagy hóditást" csináltak Aradon, de — főleg a közgyülésen — igen igen magas szellemi nivón mutatták be magukat.

Természetesnek fogja mindenki tartani, hogy ezt nagy részben a szövetség nagynevü elnökének Hegedüs Sándornak kiváló tapintatu vezetése idézte elő, melylyel az élesebbé, tárgytalanná válni akaró vitát folyton nagy gyöngédséggel ellensulyozta.

Igy történt, hogy a közgyülés üdvös határozatai, láthatólag jól érintették a szövetség minden egyes tagját, kik viszont az elnökséget ujra egyhangulag, nagy éljenzéssel választották meg.

Örülünk tehát, hogy a magyar tornaegyletek országos szövetségének aradi akcziója az ügy tulajdonképeni érdemére nézve ilyen fényes sikerrel járt és gratulálunk ezért az aradi tornaegyletnek, mely a hazai torna-ügyet fejlődésében Aradon hozta ez ujabb, haladottabb stadiumba.

Az aradi tornaünnepélyekről a részletes tudósitást adjuk a következőkben.

I.

A közgyülés.

Tegnap délelőtt 10 órára egészen megtelt a városház díszterme a tornaszövetség tagjaival, kik a magyarországi tornaegyletek szövetségi közgyülésére jelentek ott meg és Hegedüs Sándor szövetségi elnököt zajos éljenzéssel fogadták, midőn megjelent.

Hegedüs Sándor csakhamar elfoglalta az elnöki széket a tribünön és következő nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédet tartotta:

Három év mult el,ióta a szövetség megalakult, akkor csak az eszmével voltunk tisztában, mely érintkezési és irányponl legyen a társegyletek közti érintkezés fenntartására és melynek irányt kellett adni azok működésének. Ezen három év alatt pioneri szolgálatot kellett az egyletnek teljesiteni, olyan munka volt ez, mint minőt a hangyák mivelnek. A közvélemény ezen idő alatt vajmi keveset foglalkozott az ügygyel. Működésének természeténél fogva azon aggodalmát is keltheite az érdeklődők közt, hogy az egylet tétlenségre van kárhoztatva, de a ki az elnökségi jelentést tárgyilagosan és figyelemmel elolvasta, meg fog győződni arról, hogy ezen idő alatt nagy és tevékeny munkát fejtett ki az egyesület.

Nagy munkát teljesitett azzal az egylet, hogy a mindenfelől tapasztalt közönyt leküzdötte s bizalmat ébresztett működése iránt.

Második nagy feladat volt a tornaügyre vonatkozó statistikai adatok egybegyüjtése, melynek alapján indithatta meg azután az egyesület további működését. 28 egylet csatlakozott eddig a szövetséghez, mi a viszonyok tekintetbe vételével kielégitő eredménynek mondható. Azonban ha tekintetbe vesszük, hogy egész Magyarországban csak 52 tornaegylet van, s az ország 420 városa közül 73 városnak még az iskoláibansem tornásznak, 102 városban pedig csak is az iskolákban, kézzelfogható, hogy rendkivül sok teendő vár még e tekintetben a szövetkezetre.

A szervezési munkálat is nagy dolgot adott az igazgatóságnak. Elkészült az előtornász képzéséről szóló javaslat és az egyöntetüség külső jelképezésére javaslatot készitett az igazgatóság egyforma tornászöltözékre. Erre nézve megjegyzi: hogy a testi fegyelem testületi fegyelemmel jár, s hogy ez nem olyan mellékes dolog, mint mint sokan hinnék. A verseny-szabályokat is elkészitette az arra kiküldött bizottság, de sajnos, az már az évkönyvbe, midőn a jelentés beterjesztetett, nem volt felvehető, azért ennek tárgyalásába ezuttal nem lehet még bocsátkozni.

Beszédét azzal végzé, hogy a szövetség nagy nemzeti érdekek szolgálatában állva a legnagyobb bátoraságot és kitartást kell tanusitania a közöny és a tudatlanság leküzdésére, melylyel fájdalom, nagyon gyakran kell találkozni.

Üdvözli ismételten a közgyülés tagjait.

Mielőtt a napirendre áttérne, köszönetet mond Arad város törvényhatóságának azon szives támogatásért és előzékenységért, melyet a tornásznünnepély iránt tanusitott.

Következik a napirend.

Számvizsgálóknak az elmult 3 évi számadások megvizsgálására megválasztattak: Böhm Adolf, Rónay Emil és Szalágyi Antal.

Vecsey István dr., a nemzeti tornaegylet alelnöke inditványára az évi jelentés, melynek érdekesebb részeit szombati számunkban már közöltük, minthogy ki van nyomatva és szétosztva, felolvasottnak tekintetik s tudomásul vétetik.

A költségelőránzatra vonatkozólag, minthogy ezt az ügyek kezdetleges állapotára való tekintettel előre megállapitani lehetetlen, kivételesen megbizatik az elnökség a felmerülendő költség legjobb belátása szerinti utalványozására.

Az előtornászok képzésére alkotott szabályzat felolvastatván, egész terjedelmében elfogadtatott.

A tornászöltözék megállapitásánál egy kis vita volt a jäger-inget és piros inget pártolók között.

Porzsolt Gyula a szép piros ing mellett érvelt, Szilágyi Ferencz Lajos egészségügyi szempontból a jäger-ing mellet szólalt fel; szavazásra kerülvén a dolog a többség Szilágyi inditványára a szürke jäger-inget fogadta el.

A tornászöltözék az elfogadott szabályzat szerint a következő darabokból áll: sötétkék kabát és hasonló szövetü nadrág, szürke gyapju ing, világos vörös öv, fekete pörge kalap. Bockelberg, a nemzeti tornaegylet müvezetője e csinos uniformisban jelent meg.

A napirend ezzel kimeritve lévén következtek a „netalání" inditványok.

Szalágyi Aurél dr. a budapesti nemzeti tornaegylet tagja azon inditványt terjeszti elő, hogy a tornaszövetség intézzen kérvényt a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a gymnásiumokban a görög nyelv a kötelező tantargyak sorából töröltessék s az eddig erre forditott idő az ifjuság testi és hadi kiképzésére fordittassék,

Ez inditvány élénk vitát provokált melyben részt vettek Kollár Béla, Szilágyi Ferencz Lajos, Bernát Béla dr. és Andor Tivadar.

Végül Hegedüs Sándor elnök igen tapintatos felszólalásával kellő világitásban tüntetvén fel a dolgot a nagy többség Szalágyi inditványat elvetette. — Szalágyi „nagyszabásu" beszédei daczára inditványa mellett csak hárman szavaztak.

Kollár Lajos dr. inditványára elhatároztatott, hogy jövőre a szövetségi gyülések mindig a tavaszi hónapokban fognak megtartatni.

Szilágyi Ferencz inditványára igen hazafias tettet müvelt a közgyülés, midőn elhatározta, hogy az aradi országos tornaünnepély emlékének megörökitésére az Erdélyi Magyar Közmivelődési egylet javára gyüjtést rendez.

A számvizsgálóbizottság a számadásokat teljesen rendben levőknek találván, a pénztárnoknak a felmentvény megadatott.

Ezután következett a tisztujitás.

Elnöknek egyhangu lelkesedéssel ujból megválasztatott Hegedüs Sándor.

Alelnöknek: Robitsek Agost dr. (Arad) és Kollár Lajos dr. (Budapest.)

Titkárnak: Krenedics Gyula (Budapest.)

Pénztárosnak: König Géza (Budapest.)

Az igazgatósági tagok és számvizsgálók titkos szavazás utján választattak meg, ennek eredménye későbben fog a lápok utján közhirré tétetni.

A közgyülés déli 12 óra után ért véget.

II.

Közebéd.

A szövetségi közgyülés után, a tornaegyletek képviselői a Fehér Kereszt szállodaba kezdtek gyülekezni, hol az első emeleti étteremben volt diszesen felteritve mint egy 150 személyre s a helyek kevés hiján el is voltak foglalva.

Az ebéd kevéssel 1 óra után vette kezdetét s jelen voltak az összes itt időző tornaegyleti tagok az aradiakéval együtt. Az asztalfőt Hegedüs Sándor szövetségi elnök foglalta el. Notabilitásaink közül ott láttuk Hász Sándor ügyvédi kamarai elnököt, Avarffy Ferencz dr., Robitsek Agoston drt, Mittelmann Bódogot, Sallay Béla drt. stb

A menu igen változatos volt s a negyedik fogásnál Avarffy Ferencz dr. ügyvéd állott fel s igen lelkes hangon szólott a vendégekhez, kikkel szemben — ugymond, — helyrepótolni igyekszik azt, hogy az oly szivesen jött üdvözlettel nem találkozhattak mindnyájan már az érkezéskor. Most, midőn együtt üdvözli őket, lelkét, szivét öröm tölti el, látva a szép társaságot, mely jelenlétével bebizonyitani látszik a tornaegyletek hármas jelszavát: Épség, Erő, Egyetértés! Üdvözli a tornaegyletek küldöttségeit mint olyanokat, a kik megbecsülhetetlen befolyással vannak a haza ifjabb nemzedékének előnyös testi fejlődésére, miben ha folyton igy haladunk, előre bebizonyithatjuk, hogy kevesen vagyunk bár, de erősek vagyunk! Ilyen értelemben élteti Hegedüs Sándor elnököt és a vendégeket, — Szavait általános éljenzéssel fogadták.

Feszült érdeklődés közben emelkedett fel ekkor Hegedüs Sándor és mielőtt tulajdonképpeni beszédére tért volna át, két örvendes dolgot emlitett fel. Jelenti hogy a szövetségi közgyülés inicziativájára megindult és az E. M. K. E. javára szóló gyüjtés ily hirtelen olyan szép eredményt mutat, hogy a gyüjtés összege meghaladja a 100 forintot és igy a magyar tornászok szövetsége, mint alapitó tag léphet be a leghazafiasabb egyesületbe. (Éljenzés.) Erre felolvassa az elnök a következő két táviratot.

„A tornaügy érdekeire oly áldásos működésükre, sikeres eredményt kiván

A temesvári torna-egylet."

„Szeretett hazánk nyugati határszéléről, a szép ügyért lelkesülő honfiaknak s kedves tornász-társainknak hazafiui üdvözletünket!

A soproni torna-egylet."

Hatalmas éljenzés zugott fel a két lelkes sürgöny hallatára és Hegedüs Sándor elnök igy folytatá beszédét: Az aradi tornaegylet számban kicsiny, de buzgalmában rendkivül erős. Ez az egylet az, a melyik fényesen demonstrálja, hogy buzgalommal kis erő mellett is — minő fényes eredményeket lehet elérni. Megakarja köszönni az egyletnek buzgalmat, mit a tornaügy javára kifejt, meg akarja köszönni az egylet áldozatkészségét és a fogadtatást, melyben őket részesitette. Kivánja, hogy tartson tovább e kitünő buzgalom és egyetértés a melyeknek a reményében élteti az aradi tornaegyletet és érdemes elnökét Robitsek Agostont (Lelkes éljenzés)

Robitsek Agost dr.: A mai ebédenninesenek hivatalos toasztok. Az ebéd maga sem olyan jellegü, hogy azon hivatalosan kiosszák a szerepeket s részletesen megmondják, hogy ki kire és miért igyék. Azért jobban is szeretem, hogy igy, nem hivatalosan nyilatkozom és tisztán, őszintén szólalhat belőlem a rokonszenv. Biztosithatom önöket, urain., hogy az aradi tornaegylet mindent elkövet, hogy magasztos czéljáb n minél előbbre törjön s minél hazafiasabb melegséggel szoritsa önöket keblére! Köszönjük önöknek, hogy olyan számosan jöttek el nemes ragaszkodásukat nyilvánitandók ügyünk iránt. Köszönet mindnyájuknak s a legforróbb üdvözlet!

Vecsey István dr. a nemzeti tornaegylet elnöke méltatta azután lelkesedéstől lángoló szavakkal az aradi tornaegylet müvezetőjének Nagy Sándornak az érdemei az torna-ünnepélyek körül. Minden pályán vannak mintaképek — ugymond; a magyar tornászok előtt is áll egy ilyen mintakép. Az ujkor Nagy Sandoráé! (Nagy taps és éljenzés.) Éltetem Nagy Sándort, az aradi tornaegylet müvezetőjét! (Szünni nem akaró taps és éljenzés.)

Szilágyi F. Lajos (budapesti) kifejezést ad azon meggyőződésének, hogy a magyar tornászok szövetsége eddigi sikereit nagy részben Krenedics titkár nagy és szakadatlan tevékenységének köszöni. Kivánja tehát, hogy Krenedicset az ur isten sokáig éltesse a szövetség javára!

E szintén nagy lelkesedést keltett toaszt után a társaság negyed 4 órakor oszladozni kezdett és részben a város nevezetességeinek megtekintésére, részben pedig a városligeti sétahangversenyre mentek s igy telt el az idő a balig.

III.

A tánczestély.

Az ünnepélyességek fénypontja a szombaton este a városligeti nagy teremben megtartott tánczestély volt. Régen látott e tánczterem ilyen nagy és szép közönséget, mint ez alkalommal. A tánczmulatság fél 10-kor vette kezdetét. Midőn a lady patronesse Robitsek Agostonné a teremben megjelent, a rendezőség egy gyönyörü csokorral kedveskedett neki.

A mulatság látogatottságát eléggé illusztrálja azon körülmény, hogy az első négyest 80 pár tánczolta.

A tánczosnők szép koszorujában ott láttuk:

Aszonyok: Robitsek Agostonné lady patronesse, Gál Jenőné, Jakabffy Zoltánné, Hegedüs Lászlóné, Vörös Vidorné, Sallay Béláné, Kabdebo Kálmánné, Mittelmann Bódogné, Kosztolányi Imréné, Széchy Akosné, Dancs Ferenczné, Ujlakyné, Lukácsy Lajosné, Lamberger Lajosné, Steinitzer Pálné, Izsákyné, özv Solymos Jánosné, May Jánosné, Nagy Farkasné, Róth Bertalanné, Róth Lajosné.

Leányok: Dániel Etelka, Scharl Josefin, Hauptvogel Lujza, Kopp Mariska, Steinitzer Irma, Frankó Sarolta, Rosenberg Helén, Temesváry Anna, Reinhardt Margit, Prinner Ilonka és Rózsi, Pohl Ilonka, May Eszti, Kondor Flóra, Jegessy Mariska, Zsideg Ilka, Ring Aranka, Jankó Ilonka, Werner Dora, (Szt. Anna) Fürst nővérek, Heincz nővérek, Manheim Paula, Gásza nővérek, Hartmann nővérek, Spitz Irma, Klein nővérek, May Szidi, Werner Laura, Waltersdorfer nővérek, Werner nővérek, Goldschmidt Deborah, Róth Amália, Kohn Josefin, Eisler Aranka, Kézsmárky nővérek, Weisz Johanna, Serhág nővérek.

IV.

Tornaverseny.

Már délutáni 2 órakor valóságos népvándorlás indult meg az ünnepély szinhelyéhez. Fél 3 óra után vonultak ki zeneszóval az ünnepélyen közreműködő egyletek. Valóban gyönyörü látványt nyujtott a zászlójuk alatt egyenruhában kivonuló tornászcsoport, s az utczákon, hol elvonultak mindenütt nagy csoportokban gyülekezett a nép, hogy a tarka képben gyönyörködjék.

Négy órakor vette kezdetét az ünnepély. A disz tribünön Hegedüs László torna-szövetségi elnök, jobbján Fábián László főispán és Robitsek Agost dr., az ünnepély rendező bizottság elnöke foglaltak helyet, mig balfelől Ormós Péter alispán és Institoris Kálmán főjegyző, h. polgármester ültek.

Miután a tornászok bevonultak a tornatérre és fejvetéssel meg zászló meghajtással üdvözölték a közönséget, a disztribünnel szemben helyet foglaltak.

Institóris Kálmán h. polgármester üdvözölte ezután a tornaszövetséget, melynek nemzetünk haladásának előmozditására irányuló törekvéséről meleg elismerő szavakban emlékezett meg.

Hegedüs Sándor szövetségi elnök megnyitó beszédében rendkivüli lelkesedéssel fejtette ki a testgyakorlat üdvös és szükséges voltát. Igen szépen fejtette ki, hogy nekünk magyaroknak, mint kis nemzetnek számunk kis voltát szellemi és testi tehetségeinknek a legnagyobb tökélyre való emelésével kell pótolnunk.

A mutatványok, melyek ez alkalommal bemutattatnak — ugymond — nem arra valók, hogy egyesek produkálják ügyességüket, hanem az a czéljuk, hogy a közönségnek és különösen az ifjuságnak buzditó például szolgáljon, s hogy ily módon a tornászásnak minél több hivet szerezzenek.

A zajos éljenzésekkel fogadott beszéd után kezdetét vette az ünnepélyes tornászás, mely a programm szerint folyt le.

Előbb igen szépen sikerült szabad gyakorlatok voltak. Ezeket a podiumon Nagy Sándor, az ünnepély egyik fáradhatlan bajnoka vezényelte. Különféle szergyakorlatok következtek erre, melyek a diszes, nagy közönséget valóban elragadták.

A magas ugrásnál Balogh Géza (nemzeti tornaegylet) tüntette ki magát legjobban, ki 1.65 méter magasat ugrott.

A müsor egy másik érdekes része volt a sulydobás. 17. kilogr. nehéz vasgolyót dobtak. Legtávolabb 5.48 méternyi távolságra Réthy Menotti (nemzeti tornaegylet) dobta a golyót.

Voltak ezenkivül gyakorlatok korláton, nyujtón és lovon.

Hat óra után ért véget a tornázás, a mikor Fábián László főispán mint a biráló bizottság elnöke kibirdette a verseny eredményét s a győzteseknek üdvözlete és kézszoritása mellett átnyujtotta a dijat képező koszorukat.

Az I. dijat nyerte: Balogh Bódog (nemzeti tornaegylet.)

A II. dijat Réthy Menotti (nemzeti tornaegylet.)

A III. dijat Körber Ferencz (nemzeti tornaegylet.)

A IV. dijat Exner Győző (budai tornaegylet.)

Az V. dijat Bezerédy László (aradi tornaegylet.)

A szépen diszitett helyiség, mely zsufolásig megtelt közönséggel, melynek soraiban nagy szammal voltak képviselve az aradi szép nők, igen szép, gyönyörü látványt nyujtott. Az ünnepélyen több mint kétezer ember volt jelen. Az idő mindvégig a legkellemesebb volt.

V.

A diszebéd.

A nagy sikerü verseny tornászás után fél 7 órakor vette kezdetét a diszebéd Wittmann Károly városligeti étteremben. A nagy étteremben hármas asztaltömb volt rendkivüli disszel teritve és mintegy 150 teritek volt elfoglalva. Az asztalfőt Hegedüs Sándor foglalta el s jobbra Fábián László főispán balra Ormós Péter alispán ültek tőle, mig ugyanigy szemben Vásárhelyi Béla, Vásárhelyi László, Institóris Kálmán, Kun cz Elek stb. foglaltak helyet. A menu A következő volt:

Leves: Barna St.-Julien. Halak Kecsége tok tatármártással. Közbeeső fogás Franczia bélszin körözve. Magyarádi 1882. Sültek, Pulyka Kappan, Rucza. Saláták, Czukorbafött. Uborka. Ménési kabinet. Tészták Almás béles. Hideg creme. Sajtok és gyümölcsök. Kávé. Cognac.

Az első toasztot Fábián László főispán mondotta rendkivüli hatással ő Felségére a királyra és ő Felsége a királynéra, mit a közönség állva hallgatott meg és igaz lelkesedéssel megéljenezte. Robitsek Agoston dr. a magyarországi tornaszövetség jövőjéért ivott és határtalan lelkesedést keltve éltette a szövetség elnökét Hegedüs Sándort, mire az összes tornászok oldalt sorakoztak az asztalok mellett s egy intésre itták ki poharaikat és elvonultak Hegedüs előtt folyton koczintva. Hegedüs Sándor lelkesüléstől lángoló szavakkal Arad városára emelte poharát, mint a legmagyarabb törvényhatóság székeért, hol a szövetség olyan áldozatkészségre talált. Gyönyörü beszéde végén a távol levő Salacz Gyulára és helyettesére Institóris Kálmánra emelte poharát nagy taps és éljenzés közt. Kollár Lajos, a budai tornaegylet alelnöke Fábián főispán és Ormós alispánra, mint diszelnökökre emelte poharát, mit hatalmas tetszés-zaj követett. Ormós alispán, Aradmegye és Aradváros szép hölgyeire emelte poharát, kik a vendég tornászokat hizelgő szavakkal tüntették ki. Institórisz Kálmán Aradváros közönségét megtisztelő vendég tornászokért ivott, kivánva nekik sok és méltó dicsőséget. Sallay Béla dr. azon nemes demokratikus szellemet, mely a szövetséget áthatja, kivánja fentartani, és ennek óhajában élteti a szövetséget, mely toaszt zajos lelkesedést keltett. Németh Béla (budapesti) a nap hőseiért, a győztesekért ivott. Volt még több toaszt; a vendégek csak késő éjjel oszlottak szét. Legtöbben — Hegedüs elnökkel még az éjjel elutaztak Aradról. A menu és a kiszolgálás kitünő volt.

A Kelemen-ünnepély.

(Az első magyar szinigazgató emlékünnepe.)

II.

Csanád-Palotán.

Csanádmegye kitett magáért. A Kelemen-emlék ünnepet egész lelkesedéssel tette valódi ünnepélylyé, a melynek lefolyása Cs.-Palotán és a fogadtatás Makón minden résztvevőre nézve feledhetlen lesz.

Szombaton reggel 6 óra előtt megélénkült az aradi pályaudvar. A korán kelés nem volt könnyü feladat, mikor a bankett éjfél utánig tartott. De pontos volt mindenki, s a vonat 6 óra után 10 perczczel kirobogott a pályaházból. A vasuton voltak P. Márkus Emilia, Pálmay Ilka, Szilágyi Arabella és nővére Kamilla, Nikolits Döme ünnepélyrendező bizottsági elnök és neje id. Simon Gábor és még többen a Kelemen-családból, Bayer József dr., Lendvay Sándor és neje, Buja Sándor és neje, Boros Béni, Vásárhelyi Béla, Csáky Tivadar gr., Takátsy Sándor, Bulyovszky Aladár, Thuróczy Kalmán ügyvéd Budapestről, Pohl József dr. Budapestről, Jakabffy Pál törvényszéki biró Temesvárról, Feleky Miklós, Náday Ferencz, Bényei István, Halmai Imre, E. Kovács Gyula, Vályi Béla dr., Nemes Ferencz, továbbá Antolik Károly, Dömötör László és Hindy Arpád a Kölcsey egyesület képviseletében, Báttaszéki Lajos dr., E. Illés László, Mosonyi Károly, Bács Károly, Németh János, Barna Izsó, Miklósy István, Lányi Géza, Palágyi Lajos (a „Pesti Napló"-tól) és még többen.

A mint Battonyához közeledtünk, mindjárt mutatkoztak annak jelei, hogy ünnep van Csanádmegyében. A pályaudvar fel volt lobogózva, s Csanádmegye küldöttsége várt élén Török Imre megyei főügyésszel, a ki a vonatról leszállott társaságot a következőleg üdvözölte:

„Nagyságos hölgyeim, mélyen tisztelt vendégeink! Mint a csanádmegyei müpártoló

egylet egyik elnöke, a műpártoló közönség és a megyei társadalom nevében örömmel üdvözlöm önöket. Önöket, kikben hazánk jeles költőit, íróit és művészeit van szerencsém tisztelni. — Hiszen mi az, mi leginkább nemesíti a kedélyt, mi ad annak menynyei tapot, mi az a mi szórakoztat, vigasztal, a mi felemel és mintegy isteni piedesztalról magasztos önérzettel engedi szemlélni az emberi létet. Ez, uraim, a költészet és művészet.

A **költészet** magasztos gondolatai, a **képzőművészet** klaszszikus benyomásai, a **zenének** mélabus, olykor viditó, de mindenkor mélyreható nagyszerű összhangja érezteti emberi testünkkel, hogy abban **isteni szikra** is lakozik. A ki ezeknek bármelyikét kultiválja, vagy csak annyira viszi, hogy hatással van rea a művészet bármely ága, és nemesen érez nemesen cselekszik, és nemesen cselekszenek önök, midőn a művészet egyik bölcsőjét felkeresve, annak kegyelettel adózna és ezzel oly kulturális missziót teljesitenek, mely kihatással lesz vidékünkre és kihatással van az egész magyar nemzetre. Legyen ez példa azoknak, kik előtt a kegyelet talán még ismeretlen, s mi örömmel kisérjük önöket azon helyre, mely megyénk egyik büszkeségét fogja képezni leginkább az által, hogy művészi jelenlétükkel felavatatott. Isten hozta körünkben. Eljenek!"

A lelkes éljenzés csillapultával a társaság nevében **Bényei István** mondott köszonetet az ünnepélyes fogadtatásért, mire a csanádmegyei küldöttség is hozzánk csatlakozván, a vonat folytatta utját. Mezőhegyesen, melynek indóháza szintén ünnepiesen volt diszitve, **Lonovics József**, Csanádmegye alispánja szállott a vonatra, kinek előbb bemutatták a társaság tagjait.

Csanád-Palotán az ünnepély szinhelyén az egész megyéből összesereglett nagy közönség várta a vonatot. A község lakossága ünnepi diszt öltött, s az első sorban fehér ruhás leányok állottak. A mint leszállottunk, egy szép jelenet következett. Ott állott előttünk **Lonovics-Hollósy Kornélia**, a főispán neje és szinművészetünk egykori ragyogó csillaga. **Bényei István** mindenek előtt neki nyujtott át egy pompas virág-csokrot a közönség lelkes éljenzése közben, s Lonovicsné a könnyekig meghatva mondott köszönetet. A bemutatott művésznőket csókkal üdvözölte, s a fiatal művésznők is elfogódtak a jelenet hatása alatt.

A község előljárósága nevében **Brenngartner Henrik** jegyző mondott szép üdvözlő beszédet, melyre **Feleky Miklós** felelt. Kiemelte, hogy őszinte kegyelettel jöttünk e helyre, melynek földében szent hamvak nyugszanak. Jöttünk, hogy a multak hibáit helyre hozzuk.

Ezután megindult a menet kocsikon a temetőbe, hol ujabb időben **Kelemen László** sirja felé a rokonok egy veres márványból készült hat láb magas sirkeresztet emeltek, melynek felirása a következő: „Itt nyugszik Kelemen László ügyvéd, szinmüiró, első magyar szinigazgató, kantor-tanitó. 1760—1814." — E sirkövet felállitották: leánya Veronika és unokái Kelemen István, Kelemen Kálmán, Kelemen Kajetán és Nemes Ferenc.

A sir körül csoportosult közönségről egy fényképész felvételt eszközölt. Közvetlenül a sirkereszt mellett állottak: jobbról **Lonovics-Hollósy Kornélia**, balról P. **Márkus Emilia**. Az ünnepély itt azzal vette kezdetét, hogy **Halmai Imre** elszavalta Váradi Antalnak lapunkban már közlött költeményét. Ezután pedig **Bényei István** az irók és művészek társasága nevében babérkoszorut tett a sirkeresztre.

A temetőből a menet a templomba vonult, hol **Rácz József** dr. kanonok és esperes-plébános ünnepi szent misét mondott, mely alatt a choruson **Buja Sándor** énekelt. Mise után következett a főtéren a magyar szinész-egyesület által felállitott emlékkő leleplezése. Az emlékkő pyramis alakú, 9 láb magas és első minőségű világos szürke tiroli csiszolt márványból van s a szinészjelvény (álarcz) és aranyozott babérkoszorun kivül a következő feliratokat viseli:

KELEMEN LASZLÓNAK
Az
Első Magyar Szinigazgatónak
— 1760—1814 —
Emlékezetére
A
Magyar Szinészegyesület
1888.
Szeptember 8-án.

A mint a lepel a taraczkok durrogása közben lehullott a község lakosaiból alakult dalárda a Kölcsey-hymnust énekelte s utána **E. Kovács Gyula** szavalta ez alkalomra irt szép költeményét.

Bényei István a következő beszéd kiséretében adta át az emlékkövet Csanád-Palota közönségének:

Es most Csanád-Palota község előljárósága és lakosai egyesülettünk nevében önökhöz van nehány szavunk.

Az ünnepély, mely ez alkalommal lefolyik, melynek alkalmából itten megjelentünk, nemcsak a mienké, a szinészeté, hanem az egész nemzeté, mely nyelvében él, irodalma és művészetében virágzik s tanusitja életrevalóságát és szellemének hatalmát. Önök hallották, hogy azon férfiunak, a kinek érdemei elismeréséül im emléket emeltünk, mily nehéz, hősi küzdelmébe került megvivni a tengernyi akadályokkal, melyek nemes czélja felé utjában eléje torlódtak s felfoghatják, hogy a lángoló honszeretetnek mily nagy mérve kellett hozzá, hogy el ne csüggedjen, el ne fántoruljon, hanem lankadatlan buzgalommal vivja ki azt a mi kivivható utódai javára, nemzete hasznára és hazája dicsőségére.

Nagy és követésre méltó példa ez nekünk magyaroknak mindnyájunknak, mert azt tanusitja, hogy „nem vész el bár mi sorban, ki el nem csüggedet", hogy „az erős akarat nem ismer akadályt", s hogy „az erő akarat, mely előbb vagy utóbb, de berostyánt arat."

Es ime ugy lőn!

Az oly sokszor mellőztetett nyelv ma édes mindnyájunkké az egész hazánknak állami nyelvé, melyet tudni kell honfiainknak s megérteni mindazoknak, kik e földet lakják, hogy ez itt Magyarország, annak kell lennie nyelvében, gondolatában, irodalmában, művészetében, érzéseibenés cselekvéseiben egyaránt, mert a ki nem igy tesz, az szivünktől idegen. Művészetünk, mely annyira mellőztetett, mely oly nehezen tört utat magának, az ő szövétneke után indult s érte azt el, hogy ma tiszteltté, becsülttté lett, hogy most palotát-palotára épitenek számára, s hogy attól, a ki nemcsak a legelső magyar ember, de egyszersmint az első műpártoló is, az alkotmányos királytól le a koldusig mindenki elismeri a szinművészet becsét. Es ha bár ez még most sem részesül is oly pártfogásban, minőt mint művészet, mint kö müvelődési tényező, mint hazafi, mint nemzetiségünk napszámosa megérdemel — de elvitázhatatlan tény, hogy feltartóztathatlanul halad előre s már ma is kiállja a versenyt a nálunknál sokkal régibb nemzetekéivel; s hisszük, hogy eljövend az idő, midőn a nemzet kormánya, törvényhozása, megyei és városi hatóságai befogják ezt látni, hogy mi a magyarnak szinészete? és becse, érdeme szerint fogja azt méltányolni. Mert lehetetlen az, miczerint uj életre ébredt hazánkban a magyar államiságnak annyira szükséges erősbitése mellett, hogy egyedül csak a szinművészet legyen elhagyatva, nem támogatva. Ez oktalanság, több: nemzeti bün volna.

Es habár nemzettől idegen uraink, kaján Unwerthek (Kraxelhuberek), kétszinü Protasewitzek, cselszövő Schyk, szerződésszegő Busohok, késedelmező Schilhonok ma is vannak közöttünk, kik ügyünk fejlődését gátolják és hátráltatják: — de vannak Kelemenek is, kik a magyar szinészet lobogóját honfiui lelkesedéssel előbbre viszik, akik hősi küzdelmeikben nem lankadnak sem a fogyaszló közöny, sem a csüggesztő mellőztetés, nem az örökét bitorlók kajának, sem a konkolyhintők, sem az ólomlábu maradás láttára, — hanem teszik azt, mit honfiui érzésük, művészi ihletük sugall s törnek előre a jobblét, tökély felé, melyet elérni kell.

Es — hála az égnek! — vannak hazafiak is, a kik azt mondják az örökké küzdő szinésznek az ur szavával, hogy »küzdj és bizva bizzál!" Csak előre a rögös uton, a martyrok tövis koszoruja után tied lesz a dicsőség pálmája is.

Ezek nevében, ezek szellemében im átadjuk e szerény emléket a nemes Csanádmegye fennhatósága alá helyezve e község előljáróságának illetve közönségének. Őrizzék meg és gondozzák azt oly kegyelet és tisztességgel, minőt a nemzeti ügy, hazafiunak s azon uttörő szelleme megérdemel, kiknek emlekére emeltetett.

Dörgő éljenzés, harangok zugása és taraczkok durrogása következett s a „Szózat" eléneklése fejezte be az ünnepély ezen részét.

A jelenet igazán festői képet nyujtott Ragyogó nap kedvezett; az ünnepi diszbe öltözött nép, a tér körül üri fogatok, s a két ezret is meghaladó tömeg mozgása rendkivül érdekes volt. Megemlitjük, hogy a szomszéd községek küldöttségek által voltak képviselve. Igy Nagylakról **Szeberényi Andor** evang. lelkész, **Reesz János** jegyző és **Laurovics** orvos voltak ott. A makói szintársulattól **Szabó** és **Szeles** szintársulati tagok jöttek el.

Ünnepélyes fogadtatásban részesült ezután még a külön vonat Apátfalván, melynek indóháza lobogókkal és guirlandokkal volt diszitve.

III.

Makón.

A külön vonat nehány perczczel déli 12 óra előtt érkezett Csanádmegye székhelyére Makóra. A pályaudvart ezrekre menő közönség lepte el, s lelkes éljenzés hangzott fel, mikor a vonat megállott. A rendet a tűzoltóság tartotta fenn. Az indóház épületei gazdag lobogó-diszt öltöttek. A városi hatóság élén **Major Miklós** polgármester fogadta a vendégeket, s mondotta a szép üdvözlő beszédet, melyre **Feleky Miklós** felelt, meleg közönetet mondván a rendkivül fényes fogadtatásért, melyben Csanádmegye közönsége és Makó város lakossága a kegyeletes ünnepélyre érkezett vendégeket részesiti.

Erre megindult a hosszu menet a városba, mely egészen ünnepi diszt öltött, s majd minden házon lobogó lengett. Az egész lakosság talpon volt, s a városban is sürün hangzott fel az éljenzés az érkező fogatok elé. A művészek és művésznők szállodában, a többi vendégek magán házukban szállásoltattak el.

Délután 2 órakor **Lonovics József** főispán és neje diszebédet adtak. Teritve a megyeház első emeleti közelebbről restaurált nagy termében volt valóban uri fonyel. A házur és neje lekötelező szivességgel fogadták vendégeket ez ebédre, melynek kiválólag irói és művészi jellege volt. A házi asszonyon látható volt az öröm a felett, hogy ily társaságot fogadhat, s kifogyhatatlan volt a szeretetreméltóság nyilvánitásaiban minden vendége, de különösen azok irányban, kikhez fényes művészi pályájának emlékei közelebbről fűzik. Olyan élénk, olyan kedves Hollósy Kornélia ma is, a minő mindig volt.

Az ebéden a csanádmegyei közöl részvettek: Meskó Sándor dr. alispán, a szinügygyámolitó egylet elnöke, **Török Imre** főügyész, ugyanazon egylet alelnöke, **Justh Gyula** Makó város országgyülési képviselője **Urbanits Kálman** árvaszéki ülnök, **Kristóffy József** t. főjegyző és a „Maros" czimü helyi lap szerkesztője, **Dobrányi Adám** főszolgabiró, **Major Miklós** polgármester és **Boros Samu** bizottsági tag, **Nikolits Dóme** és neje, **Szilágyi Arabella** és **Kamilla** (P.-Márkus Emilia, Palmai Ilka és Náday Ferencz az esteli előadásra való tekintetből kimentették magukat, s később tisztelegtek a főispánnál.) **Vásárhelyi Béla**, **Boros Béni**, **Takátsy Sándor**, **Csáky Tivadar** gróf, **Bulyovszky Aladár** belügyminiszteri titkár, **Szluha Ágost** szegedvárosi főkapitány, **Bayer József** dr. a Kisfaludy-társaság képviselője, **Jakabffy Pál** temesvári törvényszéki biró, az ottani szinpártoló egylet választmányi tagja, **Antolik Károly** a Kölcsey-Egylet alelnöke, **Dömötör László** a Kölcsey-Egylet titkára, **Feleky Miklós**, **Mosonyi Károly**, **Bács Károly**, **Barna Izsó**, **Miklóssy István**, **Halmai Imre**, **Bényei István**, E. **Kovács Gyula**, **Vályi Béla** dr., **Lányi Géza** a a hirlapirók közül: **Kulinyi Zsigmond** a »Szegedi Napló" szerkesztője, **Báttaszéki Lajos**, **Hindy Arpád**, E. **Illés László**, **Palágyi Lajos** és **Némery Lajos**.

Az első pohárköszöntőt a házigazda **Lonovics József** főispán mondotta, éltetve a magyar szinészet jelenlevő képviselőit. Felköszöntőjében meleg szavakat szentelt Kelemen László emlékének és a szinészi pálya jelentőségének. — Ezután **Bényei István** éltette a társaság lelkes éljenzései közben a főispánt és kedves nejét. — Végül **Csáky Tivadar** gróf emlékezett szépen a főispanné művésznői multjáról s éltette őt mint művésznőt, a ki utóbb jó háziasszony és jó anya lett Hoeszas éljenzés követte szavait s mindenki sietett őszinte jó kivánatait kifejezni a háziasszonynak, „a nemzet csalogányának", mert ez volt az ő neve.

A társaság a pezsgős poharak mellett együtt maradt a legkedélyesebb hangulatban majdnem a szinházi előadás kezdetéig. — **Németh János** népdalokat énekelt, majd részleteket „Hunyadi László"ból, könyekre inditva a háziasszonyt, ki Erzsébet szerepében annyi dicsőséget aratott.

Mondanunk sem kell, hogy a diszelőadás teljesen megtöltötte a szinházat s csak azt sajnálta most Makó közönsége, hogy nem épithetett még nagyobb szinházat. Mintha csak felvillanyozta volna Lonovics-Hollósy Kornélia jelenléte a közremüködő művészeket és művésznőket, oly kedvvel játszottak és énekeltek. Az előadás ugyanaszzal a müsorral folyt le, mint Aradon. A közönség fáradhatlan volt elismerésének kifejezésében s a taps véget nem akart érni.

Előadás után a kaszinó helyiségeiben volt nagy lakoma, melyen közel kétszázan vettek részt. A főhelyet Lonovics főispánné foglalta el s körülötte ültek a művésznők és művészek. Fényes társaság volt együtt, a budapesti vendégeken kivül két megye szine java. A pohárköszöntők hosszu sorozatából a következőket emlitjük fel: **Feleky Miklós** Lonovicsnét éltette, mint a ki mindent megtett, hogy az ünnepély a legszebben sikerüljön s annak igazi védasszonya volt. — **Meskó Sándor** alispán poharat emelt a művésznők és művészek egészségére. — **Kristóffy József** a rendező bizottság nevében a sajtóra és annak jelenlevő képviselőire, mint a kiknek sok érdemük volt az ünnepély fényes sikerében **Vályi Béla** köszönetet mondott a sajtó nevében a megemlékezésért s viszont a rendező bizottságot éltette, végül pedig meleg hangon emlékezett meg **Buja Lajosról** a csanádpalotai szerény dalárdáról, ennek a Kelemen Laszlóra vonatkozó adatok és a sir felkutatása körül elismerésre méltó érdemei vannak. — E. **Illés László** a főispánt, **Bényei István** pedig az alispánt éltették, mint a kik annyit tettek a szinügy javára. — **Major Miklós** polgármester üdvözölte és éltette Makó kiváló vendégeit. — **Bényei István** a derék polgármester érdemeiről emlékezett. — Végül **Antolik Károly** az ünnepély érdekében szintén sokat tett arad-csanádi vasutigazgatóságot és annak jelenlevő képviselőit éltette.

A lakomát tánczmulatság követte s a vendégeknek volt alkalmuk meggyőződni arról, hogy csanádmegye es Makó nem hiába hiresek szép nőikről.

A főispánnén és a budapesti művésznőkön ott voltak: Török Imréné és leánya Izabella, Bánffy Gyuláné, Gizella és Ilona leányaival, özv. Barna Zsigmondné Boriska leányával, Szentes Vidorne, Füzeséry Kálmánné és leánya Margit, Kristóffy Ferenczné, Dr. Wendel Jánosné és nővére, Gera Sándorné. Juhász Györgyné, Dedinszky Gyuláné, Juhász Istvánné és leánya, Urbanits Kálmánné és nővére Vilma, Dr. Fodor Jánosné. Aradról: Buja Sándorné, Pokorny-Biró Gizella, Baross Mariska, Návay Dezsöné, Theisz Irmával, Návay Gézáné. Gerendásról: Korossy nővérek. Buziásról: Kuthyné Hollósy Kati stb.

Ezzel a szép és fényes ünnepély véget ért. Elismerés illeti mindazokat, kik kezdeményezték s elismerés azokat, kik a sok fáradsággal és körültekintéssel járó keresztülvitel érdekében itt is ott is közreműködtek és áldoztak, de a legfőbb elismerés illeti Csanadmegyét, melynek lelkes és hazafias közönsége áldozatkészséggel és választott rendezőinek buzgalmával az ünnepélyt megkoronázta s sikerét feledhetetlenné tette.

Legujabb posta.

— **Kálnoki és Bismarck találkozása.** **Kálnoky** külügyminiszter e hó folyamán Friedrichsruhében meg fogja látogatni **Bismarck** herczeget s két napig vendége lesz. Mire **Vilmos** császár Bécsbe jő, Kálnoky már rég itt lesz.

— **A czár utja.** A czár utazása alkalmából az össze államáson megfelelő **óvó intézkedések** történtek; a perronokra csak hivatalos személyeségeknek szabad bemenni és a közönséget, a mennyire csak lehet, távol tartják. — A katonaság mindenütt konszignálva van. A czár hír szerint azért halasztotta péntekig rég tervezett utazását, mert moszkvai és nisnyi-novgorodi orosz kereskedők tömegesen forditak hozzá azzal a kéréssel hogy fogadja védelmébe a pangó kereskedelmet s hasson oda, hogy **Oroszország semmiszin alatt se kösse meg a kereskedelmi szerződést Németországgal.**

— **Bombázott afrikai város** Zanzibárból a következő táviratot kapta a „Times:" Pugani bennszülöttei ellenszegültek a szultán katonáinak partraszálláskor, kiknek kiséretében számos német volt. — Lövéseket váltottak, mely alkalommal **két német megsebesült.** — **A német hajó bombázta Vanga városát.** A bennszülöttek nagy izgatottságban vannak. Az összeköttetés Afrika belsejével meg van szakitva.

NAPTÁR.

Szeptember 11. Aradmegye központi választmányának ülése d. e. 10 órakor.

Szeptember 12. Aradváros törvényhatósági bizottságának szeptemberhavi közgyülése d. u. 4 órakor.

Szeptember 13. Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése d. u. 5 órakor.

Szeptember 14. Aradmegye közigazgatási bizottságának havi ülése d. e. 9 órakor.

Szeptember 17. Doda Traján sajtópere az aradi esküdtszék előtt. — Aradmegye állandó választmányának ülése d. e. 10 órakor.

Szeptember 19. Hadkötelesek felülvizsgálata Aradon, Temesváron és Fehértemplomon

Szeptember 24 Aradmegye őszi évnegyedes közgyülése d. e. 9 órakor.

— „A Kölcsey könyvtár" kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt használható.

Az
„ARADI KÖZLÖNY"
(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egyévre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése augusztus végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szét. küldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny"
kiadóhivatala.

Szerkesztői üzenet.

P. F. (Arad.) A fogadást ön nyerte meg, mert az elhalt államtitkárt, Tanárky Gedeont csakugyan az „Arad és Vidéke" kandidálta egész komolyan a kultuszminiszteri állásra. Nem csak önök nevettek azon a pukkadásig, hanem a két szomszéd-megye nagy közönsége is ezzel mulatta magát egy álló hétig. A helyreigazitást a bakklövés észrevétele után támadt „szerkesztői" rökönyödés szülte, a min aztán a szedőgyerekek nevették holtra magukat valamennyi aradi nyomdában. — A többi szánalmas akozió — desperációból.

Felelős szerkesztő:
HINDY ARPÁD.

NYILTTÉR.*)

595/1888. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróság 12030. számu végzése által Galitzenstein H. végrehajtató javára **dr. Báttaszéki Lajos** aradi lakos ellen 281 frt 87 kr. tőke erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 800 frtra becsült nyomdagépből álló ingatlanságok árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a hely szinén, vagyis Aradon megyeház-utcza 2. szám leendő eszközlésére **1888-ik év szeptember hó 11-ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz 170. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törvényczik 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1888. évi augusztus 29-ik napján.

Ortutai Antal,
kir. birósági végrehajtó.

5000 hold,
vizzel bőven ellátott
erdőnek,
1000 számos disznóra becsült
bükk és tölgy
makkoltatási joga, Tauczon (vasuti állomás Ternova) folyó hó 16-án délelőtt 11 órakor a tauczi községházánál előleges erdészeti hivatal által árverezés utján haszonbérbe fog adatni.

Tauczon, 1888. szeptember 2.

Mltsg. gróf Königsegg Fidél
erdészeti hivatala.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Közlekedés.

A vonat

	ind.	Aradról	érk.	Aradra
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este	7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.31	regg.	5.42
„ „	este	9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e.	8.42
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	d. e.	7.35
„ személyvonat	regg.	6.—	d. e.	11.19
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	9.27
„ „	d. u.	5.48	este	8.14
Borossebesi vonat	regg.	6.30	regg.	8.36
„ „	d. u.	4.40	este	6.47
Szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	regg.	8.14
„ személyvonat	regg.	4.40	este	8.50
„ „	d. u.	3.17	d. u.	7.50

UJ SORSJEGYEK.

Már a legközelebbi napokban kerülnek nyilvános aláirás alá a

2 fort névértékü magyaroszági

JÓ SZIV SORSJEGYEK.

(Tisza Kálmánné miniszterelnökné ő exczellenczája védnöksége alatt.)

Aláirásokra vonatkozó bejelentéseket *már mától kezdve* átveszek

első és legolcsóbb

hivatalos aláirási áron, *költség* és *jutaléktalanul.* **50** kr. darabonkint fizetendő le a bejelentésnél kezesség fejében, mig a hátralékos összeg *1888. október 10-ig* egyenlithető ki.

Azon körülmény, hogy ezen sorsjegyek olcsóságuknál fogva *igen kapósaknak igérkeznek*, ajánlatos ezen sorsjegyek vételét idejében való előjegyzések által biztositani.

A játéktartam 60 évre terjed.

ÉVENKINT HÁROM HUZÁS.

Főnyeremények:

o. é. frt 30,000., 20,000., 18,000., 15,000., 10,000., 6000 stb.

A legközelebbi huzás már f. é. október hó 15-én fog megtartatni.

Wallfisch Ármin,
bank- és váltóüzlete
ARADON.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Nyomtatja és kiadja Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.